

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Lausunto, 12.12.2023, SY/2944/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 3 luvun muuttamiseksi; VN/24735/2023

Esitysluonnoksessa ehdotettavat rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 3 luvun (jäljempänä Tullin rikostorjuntalaki) muutokset vastaavat pääosiltaan 1.10.2023 voimaan tulleita pakkokeinolain 10 luvun ja poliisilain 5 luvun muutoksia (lait 452/2022 ja 492/2023).

Käsitellessään poliisilain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä HE 275/2022 vp hallintovaliokunta piti perusteltuna sitä jo aiemmassa lainvalmistelukäytännössä omaksuttua lähtökohtaa, että pakkokeinolain salaisia pakkokeinoja ja poliisilain salaisia tiedonhankintakeinoja koskevia säännöksiä uudistetaan yhdenmukaisesti, ja että sääntely on tältä osin mahdollisimman samansisältöistä (HaVM 42/2022 vp, s.3). Näistä syistä Syyttäjälaitos pitää hallituksen esitysluonnosta Tullin rikostorjuntalain 3 luvun muuttamiseksi kokonaisuudessaan kannatettavana ja perusteltuna.

Televalvontaa koskevat luonnoksen ehdotukset (4 §, 6 §) vastaavat pakkokeinolain uudistuksessa 1.10.2023 tehtyjä lainsäädäntöä täsmentäviä ja tehostavia muutoksia.

Erityisesti Syyttäjälaitos pitää tarpeellisena peiteltyä tiedonhankintaa koskevaa luonnoksessa ehdotettua uutta 11 §:n 4 momenttia. Sen mukaan Tulli saa kohdistaa henkilöön peiteltyä tiedonhankintaa tietoverkossa sen tutkittavaksi kuuluvan rikoksen estämiseksi, jos henkilön lausumien tai muun käyttäytymisen perusteella voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän rikokseen, josta säädetty ankarin

rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta. Ehdotettua uudistusta on pidettävä perusteltuna huomioiden tietoverkoissa tapahtuvan rikollisuuden kasvu, tietoverkkorikollisuuden estämisen ja selvittämisen vaikeus sekä Tullin torjuman rikollisuuden kansainvälinen luonne. Tietoverkkoihin siirtyneen rikoksentehtäjien viestinnän havaitseminen ja taltioiminen todisteluksi ovat olennainen osa rikosvastuun toteuttamisessa.

Lisäksi Syyttäjälaitos kiinnittää huomiota 53 §:ään, jonka mukaan ylimääräistä tietoa saisi jatkossa käyttää myös tullirikoksena pidettävään huumausainerikokseen, jos ylimääräisen tiedon käyttämisellä voidaan olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys rikoksen selvittämiseksi. Esitetty muutos vastaa 1.10.2023 voimaan tulleiden pakkokeinolain ja poliisilain muutoksia. Esitetty muutos on olennainen rikosasian vastaajien yhdenmukaiseksi kohtelemiseksi riippumatta huumausainerikoksen tekopaikasta ja -tavasta todistelua vastaanotettaessa ja tuomioistuimen päättäessä mahdollisuudesta ylimääräisen tiedon hyödyntämiseen todisteena.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on selvitetty huolellisesti taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia sekä perustuslaillista sääntelyä. Lisäksi ehdotettujen muutosten vaikutuksissa tulisi huomioida koko rikosprosessiketjun osalta se, että esimerkiksi peiteltyä tiedonhankintaa koskevan sääntelyn laajeneminen tietoverkkoihin parantaneekin rikosten selvitysastetta ja siten lisännee suoritettavien esitutkintojen, syyteharkintaan saapuvien ja tuomioistuinkäsittelyyn päätyvien asioiden määrää.

Jukka Rappe

apulaisvaltakunnansyyttäjä

Lausunto

3 (3)

Valtakunnansyyttäjä

12.12.2023

SY/2944/2023

Heidi Savurinne

valtiosyyttäjä

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

